

Valtra Team

Valtra Valmet kundtidning • 2/2000

VALTRA VALMET

X-serien

Effektiv både på åkern, i skogen och på asfalten

PARTEK

Chefredaktör

Karl-Wilhelm Böning, Valtra Vertriebs GmbH

Redaktion

Hannele Kinnunen, Valtra Inc.

hannele.kinnunen@valtra.com

Redaktörer

Erling Haave, Valtra Norge AS

erling.haave@valtra.com

Eric Andersson, Valtra Traktor AB

eric.andersson@valtra.com

Michael Husfeldt, Valtra Danmark A/S

michael.husfeldt@valtra.com

Sonja Löst, Valtra Vertriebs GmbH

sonja.loest@valtra.com

Hannu Niskanen, Valtra Inc.

hannu.niskanen@valtra.com

Timo Mattila, Valtra Inc.

timo.mattila@valtra.com

Ansvarig utgivare

Valtra Inc., Finland

Grafisk design

Viherjuuren Ilme Oy

Lay-out

Salpausselän Kirjapaino Oy

Tryck

Salpausselän Kirjapaino Oy 2000/9263

Förord

Kära läsare,

Det har nu gått ett halvår sen förra numret och hösten är här. Efter en sådan sommar uppskattar man denna fina höst ännu mycket mer. Förhållandena för skördarbetet har på de allra flesta håll varit mycket bra och skördeutfallet tillfredställande.

Vi har fått många uppskattande omdömen om vår tidning, speciellt i samband med den tävling som vi hade i förra numret, ett stort tack till alla som bidragit med tips och råd. Grattis säger vi till vinnaren, Anders Bergman, som vi skriver om på sidan 25 och önskar honom en angenäm resa till London.

I detta nummer kan Du läsa om **HiTech 2.0**, en vidareutveckling av den så populära HiTech-serien som lanserades hösten 1998. Vi har tillsammans med er, våra kunder, utvecklat nya funktioner som underlättar körningen och arbetet för föraren vilket ökar produktiviteten. Du kan också läsa om den helt unika **X-serien**, en midjestyrd traktor som fungerar lika bra i fält som skog, som stadskörning! Och naturligtvis finns det mycket att läsa om vår nya stortraktor **S-serien**. Allt detta och lite till finns naturligtvis att beskåda på vår monter på Elmia den 25-28 oktober. Det kommer att hända många intressanta saker på vår monter under dessa dagar och Du är mycket välkommen att tala traktor med oss, vi kommer väl förberedda.

Maskinförsäljningen och speciellt traktorförsäljningen följer i stort fjolåret. Dock är det större traktorer som köps, andelen traktorer under 80 hk minskar kraftigt. Marknadsandelen för Valtra de senaste 12 månaderna är mer än 30 %, närmaste konkurrent är närmare 15 procentenheter efter oss. Det är ett gott betyg på att Valtra Valmet traktorerna mer än väl motsvarar de förväntningar och önskemål som dagens traktorköpare har. Vi tackar alla som visat förtroende för oss på detta sätt.

Vi nöjer oss inte med det utan vi utvecklar, tillsammans med Dig, morgondagens traktor för att möta de krav och önskemål som morgondagens lantbrukare har, på Elmia ser Du en del av detta, välkommen.

Väl mött på Elmia

Ray West

VD

Valtra Traktor AB

ray.west@valtra.com

Innehåll

Förord.....	2
Per Svan, flerfaldig svensk mästare i rally..	4
Partek –stark storkoncern i ständig utveckling	6
Trotjänare i skogen.....	8
HiTech 2.0 –den nya generationen av användarkomfort	9
Säkerhet på gården.....	10
S-serien –jordbrukets nya kraftresurs.....	12
Motorn –viktigaste delen på traktorn.....	14
Kostnadsjakt betyder ökat intresse för legokörning i framtiden	17
X-serien –en midjestyrd traktorserie för jord, skog, industri och kommun	18
Intensivt och exportinriktat.....	20
Entreprenör med stort E	22
Valtra Valmet bidrar till utvecklingen av Indiens jordbruk	23
Traktorn är en långsiktig investering	24
Du kan bidra till att den här... ..	25
Team nyheter	26
När är din traktor född?	26
Valtra Valmet på Elmia i Jönköping	28
Veterantraktor BM55.....	30
Rømmegröt	31

Foto: Valtra arkiv

S-serien –jordbrukets nya kraftresurs, **sidan 12**

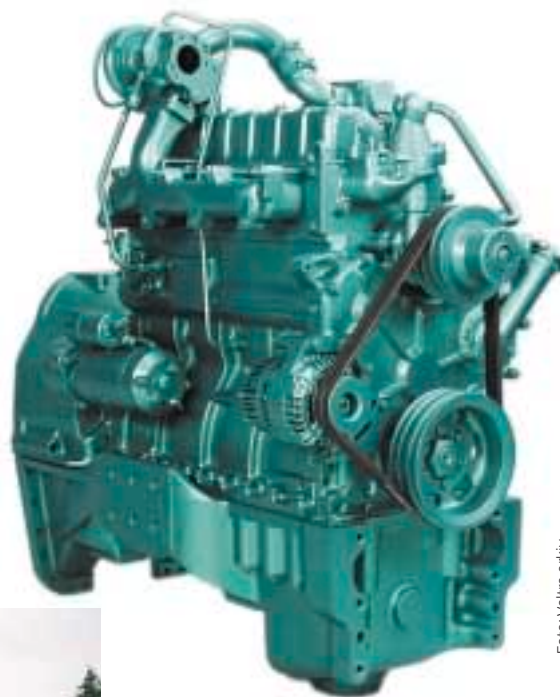

Foto: Valtra arkiv

Motorn –viktigaste delen på traktorn, **sidan 14**

Foto: Valtra arkiv

X-serien –en midjestyrd traktorserie, **sidan 18**

Foto: Eric Andersson

Per Svan

Flerfaldig svensk mästare i rally

Per Svan, flerfaldig svensk mästare i rally. På bilden lutar han sig mot rallybilen som för dagen stod inne för service och översyn.

Precis vid Dalälven, strax söder om Gagnef i Dalarna bor en svensk mästare i rally, tillika lantbrukare, Per Svan. Per är också sedan i fjol ägare till en Valtra Valmet 8550. Följ med oss på ett besök i Dalkarlarnas land eller Dalom som man sa förr. Dalom är alltså ett mera ålderdomligt och poetiskt namn och egentligen pluralis av ordet Dal. Dalarna är ju som de flesta vet mycket dalar med höjder och berg däremellan.

Vi träffar Per i gårdens verkstad, ett kärt tillhåll för den flerfaldige rallymästaren. Han tycker om att skruva, meka och svetsa. Vi imponeras över den fina ordning som råder i verkstadslokalerna. Utanför visar termometern -18° men inne i verkstaden är det varmt och skönt. Hela gården värms av en fliseldad centralvärmepanna som finns i direkt anslutning till verkstaden.

Fem SM-tecken

–Hur hinner man med att köra rally och dessutom vara lantbrukare och mjölkproducent?

–Jag har ca trettio mjölkkor plus ungdjur i ladugården, säger Per, och jag har god hjälp av min far.

Per tävlar i en klass som heter F2, som är en klass för 2-hjulsdrivna bilar med max. 2 liters motor utan turbo. Bilens motor utvecklade ca 280 hk (får vara max. 300 hk).

Just den dag vi besöker Per har han ett par mekaniker i verkstaden för att byta växellåda i tävlingsbilen. Själva växellådan kostar 325.000 kronor.

När vi ända pratar priser nämner Per att den lilla databoxen, som bl.a. reglerar motorns insprutning kostar 12 000 pund, alltså runt 160 000 kronor.

Man imponeras när man tittar in i tävlingsbilen, hur mycket spakar och reglage det finns i kupén som dessutom är försedd med enorma invändiga skyddsbågar.

Foto: Eric Andersson

Per Svans fina Valtra Valmet 8550. Den blå metalliclacken ger en mycket fin kontrast mot den rena snön. En fin traktor ska ha en fin färg, tyckte Per.

–Växellådan är av samma typ som på motorcyklar, tar jag växelspaken åt mig växlar den ned ett steg i taget och för jag den framåt växlar den på motsvarande sätt upp, förklarar Per.

Perfekt snöröjartor

Vintertid använder Per sin stortraktor mycket i snöröjningsarbete. Han har mycket fin utrustning, delvis tillverkad i den egna verkstaden. Rejåla grejor, ett brett diagonalblad i fronten och en stor vinge på sidan.

–Det är fantastiskt att köra 8550, inte minst i snöröjning, med automatväxlingen och den förnäma fram/back-växlingen. När jag röjer skogsbilvägar kör jag på högsta växeln, gasen i botten, och traktorn sköter sig själv och växlar automatiskt i motluten, säger Per, motorn har en enorm segdragningsförmåga.

Per kör mycket, röjer mycket snö, 11,5 mil på en runda. Det tar mellan 7 och 8 timmar, och tack vare trippmätaren vet han exakt hur långt han har kört.

Dalarna och snö. Man kommer osökt att tänka på Vasaloppet och "I fädrens spår för framtids segrar" vid målet i Mora.

Foto: Eric Andersson

Dalälven i vinterskrud. Här har Öster- och Västerdalälven just förenats och bilden visar vilken imponerande älv det är, en av våra största.

–Jag brukar börja ungefär klockan 1 på natten, och är tillbaka nån gång fram på förmiddagen, tillägger en nöjd och trygg svensk mästare, traktorn är stark som ...

Dalälven – en av våra stora älvar

Per började köra rally 1980. Sen dess har det blivit åtskilliga segrar. Hela gillestugan är full med fina priser och pokaler. Han bor otroligt fint med Österdalälven alldeles nedanför gården och med de blånande höjderna i bakgrunden.

Eftersom det var kallt ute rykte det från det varmare vattnet i älven som fortfarande gick öppen.

Strax nedströms Pers dömäner, i Djurås, förenas Öster- och Västerdalälven och man pratar bara om Dalälven. Båda förgreningarna

har sina källsjöar i Norge och Österdalälven är den största och längsta av de två. Den avvattnar både Siljan och Orsasjön. Dalälvens totala längd är 520 km och det är bara Torne älv i vårt land som kan skryta med att vara längre.

Dalälven och de båda förgreningarna ger oss enormt mycket energi, jämförbart med flera av de stora norrländska älvarna. Det är en enorm massa vatten som varje sekund rinner ut i Östersjön vid Skutskär, strax söder om Gävle. Sista stora kraftverket vattnet passerar är vid Älvkarleby där fallhöjden är ca 15 meter och medelvattenmängden mellan 350 och 400 m³ per sekund. Den s.k. högvattenmängden kan vara drygt 1.000 m³ per sekund.

■ Eric Andersson

Foto: Eric Andersson

Partek

– stark storkoncern i ständig utveckling

Valtra Valmet är ett varumärke för traktorer, tillverkade av det finska företaget Valtra Inc. ägs av Partek som idag består av en grupp företag, alla verksamma inom tung industri. Partekkoncernen tjänar idag, överraskande nog, en del pengar, vilket i sin tur stärker Valtra's verksamhet, nu och i framtiden.

Partek startade som ett kalkproducerande företag år 1898. Det är det tredje äldsta av de börsnoterade företagen i Finland. Den kalkbaserade industrin har emellertid sina begränsningar; transportavstånden t.ex. kan inte vara för långa. Därför började Partek successivt ändra sin företagsstruktur och övergå till mekanisk industri. Första steget blev köpet av världens största företag inom lasthantering, svenska Hiab. Året var 1985.

Sisu blev en jackpot

Den stora finska industrigruppen Valmet Corporation delades i två grupper under 1994. Det finska industriministeriet hade då uppfattningen att Valmets pappersmaskiner med tillhörande Automationsdivision skulle lyckas bättre vid en börsintroduktion, jämfört med de övriga, transport- och traktordivisionerna, som därför överfördes till ett annat statsdominerat företag Sisu, som redan tidigare var berömt för sina truckar och militärfordon.

Efter denna delning var det meningen att Sisu skulle börsnoteras, men Partek var förutseende och såg sina möjligheter och köpte hela företaget 1997. Genom detta beslut nådde Partek på en gång en hel del högteknologisk mekanisk industri. Köpet medförde också att man successivt kunde dra sig helt ur byggnadsmaterialindustrin som är mycket känslig för ekonomiska fluktuationer.

Vid den tiden hade Partek redan intressen i det svenska företaget Kalmar, som är fokuserat på tillverkning av containerhanterings-

utrustning och tunga truckar. Efter köpet av Sisu fann Partek det möjligt att slå samman Sisu Terminal Systems med Kalmar, och se, ett världsledande företag inom containerhanteringsutrustning hade skapats.

Fyra affärsområden

Parteks fyra affärsområden är Container handling equipment (Kalmar), Tractors (Valtra), Cargo handling equipment (Partek Cargotec, med bl.a. varumärket Hiab) och slutligen Forest machines (Partek Forest).

Truckarna som tillverkas av Kalmar används huvudsakligen i hamnar. Var fjärde container som hanteras i världens alla hamnar flyttas med maskiner tillverkade av Kalmar. Företaget tillverkar också terminaltraktorer, som används för lastning och lossning av lastbilstrailers på och av fartyg, och för förflyttning av trailers vid olika typer av terminaler. Kalmars produkter används i 140 länder. Tillsammans har Kalmar/Sisu/Valmet tillverkat 60 000 maskiner som arbetar i hamnar och fraktterminaler världen över.

Det mest kända varumärket inom Partek Cargotec är Hiab. Hiabkranen är vida känd; över 400 000 Hiabkranar har tillverkats sedan 1947. Internationaliseringen av Partek, från att ha varit ett skandinaviskt företag, startade med Hiab; dessa kranar säljs i 85 länder på alla kontinenter. Förresten är det fortfarande så, att i många länder kallas alla kranar, oberoende av fabrikat, för "Hiab".

Andra Cargotec produkter är Multilift lösflakssystem och Foco baggavellyftssystem.

Partek Forest är världens näst största skogsmaskintillverkare. Dessa maskiner kallas fortfarande Valmet, och de tillverkas i Sverige, USA och Brasilien. Till företagsgruppen Partek Forest hör också de välkända skogskranarna Jonsered och Loglift.

Valtra Inc. är den femte största traktortillverkaren i världen. Valtras traktorer säljs i

75 länder. För tillfället är Valtra det snabbast växande traktormärket i Europa, och dessutom har man en mycket stark ställning i Sydamerika. Valmet har producerat traktorer sedan 1951, och det totala antalet producerade traktorer är över 750 000.

Partek fortsätter expandera

Valtra Valmets "systerprodukter" är synliga i världen. Partek söker nya tillväxtområden samtidigt som man utvecklar samarbetet inom de egna produktgrupperna. Som exempel kan nämnas är Partek som köpare av hydraulkomponenter i turordning nummer två efter Volvo i de nordiska länderna. Exkluderar vi truckarna så har alla produkterna Sisu dieselmotorer som en gemensam faktor.

Partek gör företagsköp efter mogna överväganden. Nyligen köpte Partek ett svenskt företag, Zeteco, som tillverkar baggavellyftar och utrustning för automatiserad containerhantering. Dessa produkter stärker både Cargotec och Kalmar. Skogsmaskintillverkningen har stärkts genom köpet av Timbco, ett amerikanskt företag som tillverkar skogsmaskiner.

För tillfället dammar kalken bra i Nordkalk, det ledande kalkföretaget runt Östersjön. Nordkalk tillhör ännu så länge Partek, men man har en klar ambition att börsnotera företaget. Lite synd, kan man tycka, eftersom kalk till jordförbättring och en jordbrukstraktor har ett gemensamt, lantbruket som kundgrupp.

■ Hannu Niskanen

John Gustafsson och hans trotjänare, Valmet 605, i sin rätta miljö.

John bara fäster vinschvajern runt ett träd och sedan drar sig loss. Nu behövs inte detta speciellt ofta. Tack vare stor erfarenhet och stora hjul – vagnen har 500/15,5 däck – tar sig John fram där även skotare har det besvärligt.

Vad är då intrycket efter 16 år med 605:an?

Det som imponerar på de flesta är den otroligt segdragande motorn.

– Även med rejäla lass kan man smyga fram på tomgång, säger John.

Den låga bränsleförbrukningen uppskattas också, i skogen går det sällan åt mer än 3 liter i timmen. Sedan märks det att traktorn konstruerats för skogskörning redan från början. Det har varit låga timkostnader för den här traktorn.

Stor kapacitet

Skotar- och skördarförare blir även överraskade över ekipagets förhållandevis höga kapacitet och fina framkomlighet. I gallring som John oftast kör i blir dagsprestationen 80-100m³ och i slutavverkning upp till 200 m³. Många skogsägare vill att John skall köra i deras gallringar eftersom de vet att han kör på ett skonsamt sätt. John är som sagt mycket nöjd hur lite reparationer som krävs trots tuff skogskörning. Det allvarligaste som inträffat var när en kolv gick sönder vid 8 000 timmar vilket ledde till motorrenovering. Motorn var i övrigt inte sliten och John misstänker att kolven gick sönder på grund av bristande smörjning i samband med att han kort innan haveriet hade stjälpit med traktorn.

Trots att traktorn går oklanderligt börjar det bli dags att byta ut trotjänaren mot en ny.

– En 6250 HiTech med turbinkoppling och dubbelkommando vore inte fel, säger John och fortsätter:

– Någon skotare blir det inte – de lägre kapitalkostnaderna för ett traktorekipage väger mer än väl upp den något lägre kapaciteten och det är skönt att slippa allt för stor ekonomisk press, avslutar en nöjd och kunnig skogskörare.

■ **Morgan Nordin**

Trotjänare i skogen

I skogarna runt Zinkgruvan i södra Närke kör entreprenören John Gustafsson med sin Valmet 605 med takmonterad kran och egenkonstruerad huggarvagn. Traktorn har gått i skogen sedan den var ny 1984 och i dag har timräknaren passerat 14 600 timmar! John har kört virke i hela sitt liv – han började redan i slutet av 1950-talet att köra med häst men gick senare över till traktorer. Det blev en rad traktorer av annat fabrikat innan Valmeten köptes. Redan som ny utrustades den med de större hjulen från 805:an för ännu bättre markfrigång och mindre markskador.

John är en man med egna idéer. Tillsammans med en duktig svetsare, Ulf Bromée, har de byggt kranstativet, skyddsutrustning och huggarvagnen. Deras lösningar på kranstativet hör till bästa undertecknad har sett – man har dragit balkarna så finurligt att de knappast syns bakom hyttstolparna när man sitter i förarstolen.

Egna konstruktioner

Huggarvagnen är ett annat specialbygge där man med en hydraulkolv kan skjuta boggien med bakre bankar hela 155 cm i längsled. Detta är värdefullt för att justera viktöverföringen till traktorn beroende på vilket sortiment som körs. Med boggien långt fram blir ekipaget extremt smidigt – tillsammans med vagnstyrningen kan han få vagnen att följa i traktorns spår. Den kraftiga hydraulkolven kommer också väl till pass vid fastkörning då

HiTech 2.0

– den nya generationen av användarkomfort

HiTech-modellerna som nu funnits på marknaden i två år utvecklas ytterligare med avancerade tekniska lösningar. Komfort och säkerhet för föraren, likväl som hög produktivitet kommer att vara värdefulla egenskaper även för denna nya generation av HiTech-traktorer.

Nya Auto DPS

Som tidigare finns det tre olika sätt att manövrera Delta Powershift: manuellt eller med två olika program med automatisk växling. De automatiska programmen skiljer sig emellertid en hel del från hittillsvarande HiTech-traktorer. Läget Auto 1 utgör en kombination av det tidigare Auto 1 och Auto 2, och ersätter alltså båda. Det finns inte längre separata program för fältarbete och vägkörning, och behovet finns heller inte längre. Genom omfattande praktiska tester har Valtras produktutvecklare optimerat programmet så att det ger högsta effektivitet vid de allra flesta arbeten. Precis som tidigare styrs automatiken av motorvarvtalet och gaspedalens läge (indirekt motorns belastning) på sådant sätt att Sisudiesels värdefulla kraft- och vridmomentkaraktäristik utnyttjas till fullo.

Programmet Auto 2 är helt annorlunda jämfört med tidigare. Det är också något helt nytt i traktörvärlden. I Auto 2 kan nämligen föraren själv på ett snabbt och enkelt sätt själv välja vid vilka motorvarvtal växling ska ske både uppåt och neråt. Växlingen styrs endast av motorvarvtalet. På marknaden finns ingen annan traktor som har denna typ av enkelt programmerbar automatik. För engagerade förare ger detta en möjlighet att snabbt och enkelt välja de växlingspunkter som ger högsta effektivitet i varje enskilt arbete.

Båda automatprogrammen fungerar också när man sänker hastigheten. I Auto 1 finns dessutom en förbättrad "kick down"-funktion (nedväxling när gaspedalen trycks i botten)

för att erhålla snabbare acceleration. Nytt är dessutom en växelanpassningsfunktion, vilket betyder att vid växling av stegväxellådan väljer datorn alltid det för den nya växeln lämpligaste DPS-steget automatiskt och utan någon som helst försening.

Automatkörning

Automatkörning är en helt ny egenskap. Vid t.ex. frontlastarjobb, körning på vändtegen eller hantering på gården upplever föraren funktionen på liknande sätt som med automatväxellåda i en personbil.

När man har behov av att stoppa traktorn, med automatkörningsfunktionen inkopplad, så räcker det för föraren att släppa

upp gaspedalen. När motorvarvtalet sjunker under 1000 r/min samtidigt som hastigheten är under 10 km/h frikopplas traktorn automatiskt. Samma sak sker vid användning av bromspedalerna.

För att åter få drivning räcker det att trycka på gaspedalen (och släppa bromspedalerna). Så snart motorvarvtalet överstiger 1000 r/min ansätts åter HiTech körkoppling och traktorn börjar rulla, lika mjukt, men ändå bestämt, som vanligt. Givetvis måste föraren se till att automatkörningsfunktionen är aktiverad. Om den nya "N-Auto"-strömställaren står i urkopplat läge fungerar traktorn precis som vanligt, och traktorn måste frikopplas med körväljare, HiShift-knapp eller kopplingspedal.

Prestanda och driftsäkerhet i topp

Ytterligare förbättringar som ökar förarkomforten rör t.ex. igångkörning av kraftuttaget. När kraftuttaget startas i hytten, sker detta utan fördröjning, medan man fortfarande måste trycka i 3 sekunder vid start på det utvändiga kraftuttagsreglaget (extrautrustning).

Datorn har förnyats med den allra senaste teknologin och det finns t.ex. fler in- och utgångar och högre kapacitet för framtida bruk. Dessutom har givarna vid pedalerna bytts ut till noggrannare och mer avancerade, allt för att få känsligare och bättre kontroll med bl.a. kopplingspedalen.

■ Timo Mattila

Foto: Valtra arkiv

Säkerhet på gården

Gör gården till en trygg plats för både barn och vuxna. Ofta behövs det inte särskilt stora åtgärder, det kanske räcker med att man tänker efter före...

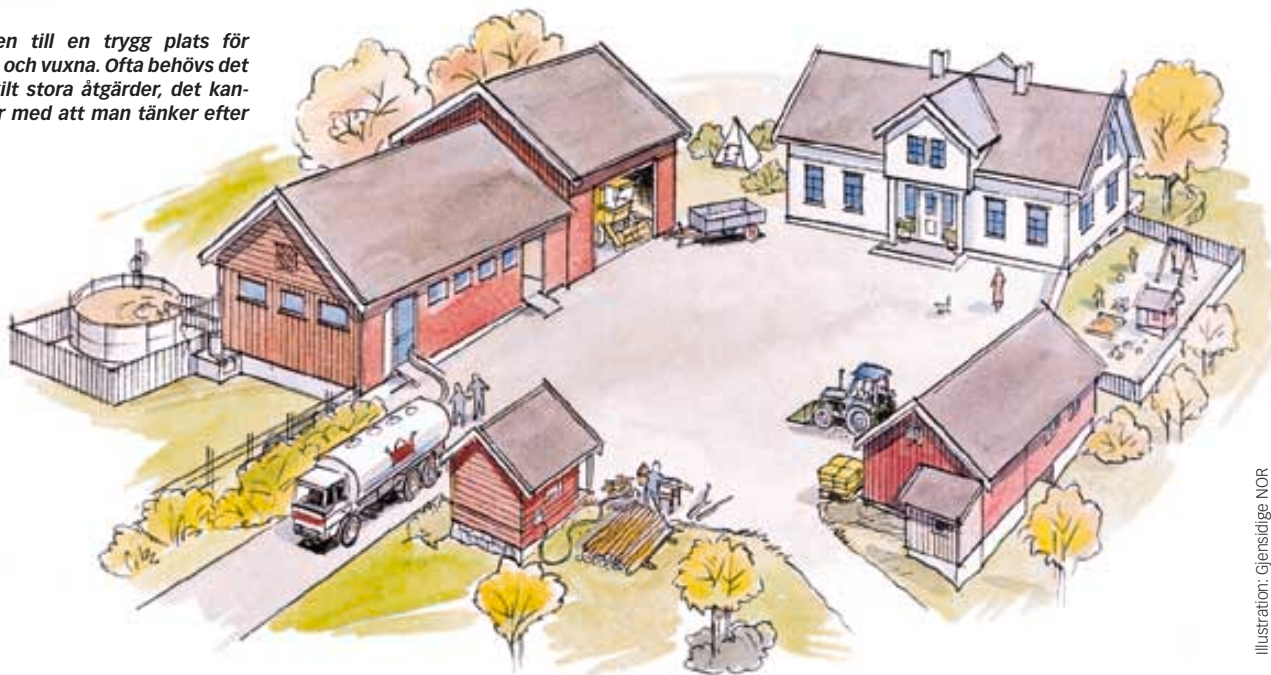

Illustration: Gjensidige NOR

Lantbruket har många fördelar, men statistiken visar också att lantbrukaren tillhör en av de mest olycksdrabbade yrkesgrupperna. I Norge, som alla data i denna artikel handlar om, omkommer mellan 20 och 30 personer varje år och flera tusen skadas så allvarligt att läkare måste uppsökas. Därför är det viktigt att veta att många av olyckorna kan undvikas, om man bara prioriterar säkerheten och systematiskt arbetar med att kartlägga och minska riskmomenten på gården.

Sedan de första traktorerna och maskinerna gjorde sitt intåg i lantbruket har utvecklingen gått rasande fort, inte bara tekniskt utan också vad gäller arbetsmiljö och säkerhet. Förarna skyddas mot ohälsosamma påverkningar genom bättre ergonomi, renare och tystare arbetsmiljö. Införandet av störbåge har också gjort att skadorna blir mindre ödesdiga om traktorn skulle stjälpas. Trots det är traktorn på ett eller annat sätt inblandad i två tredjedelar av alla dödsolyckor i lantbruket. Påfallande ofta är det lantbrukaren själv som drabbas av att traktorn kommit i rullning.

Hur kommer det sig då att lantbruket som sysselsätter knappt 4 % av den yrkesverksamma befolkningen står för 25 procent av dödsolyckorna? Orsakerna är nog flera, men om vi säger tidvis stor arbetspress, brist på skyddsutrustning, dåligt underhåll, farliga arbetsmoment och för lite tid som ägnas åt säkerhetsfrågor, har vi nog fått med de viktigaste.

Inom industrin har stor vikt lagts på arbetarskyddsfrågor. Statistik och analyser utnytt-

jas för att reducera risker och förbättra arbetsmiljön. Det har visat sig att en olycka sällan sker helt oväntat. Undersökningar tyder på att varje olycka har föregåtts av 30 olyckstillbud och upp mot 900 farliga situationer. Det är därför viktigt att man är uppmärksam på sådana situationer och vidtar åtgärder. Vi underskattar ofta riskmomenten och prioriterar istället att få arbetet utfört.

Gården – arbetsplats, bostad och lekplats

Lantgården är en unik miljö, där man både bor, arbetar och uppfostrar sina barn. Närheten till djur och natur är livskvalité för de som valt att arbeta inom lantbruket. Det skall naturligtvis uppmuntras, men nya tider och nya driftsformer med ökad mekanisering gör att vi måste tänka i lite andra banor.

Inte minst barn och maskiner är en dålig kombination, majoriteten av dödsolyckorna bland barn sker i samband med användning av traktor. Många menar att det är viktigt att barnen tidigt blir delaktiga i arbetet för att

intresset för lantbruket skall växa så att de en dag tar över gården. Skall de vara med i arbetet är det säkrast att de sitter på passagerarplatsen inne i traktorn istället för att uppehålla sig runt omkring där det kan vara svårt att hålla uppsikt över dem.

Ett bättre alternativ är att göra ett lekornråde på gårdsplanen där barnen kan leka med småtraktorer och ha sin egen lilla gård. Finns det djur, gör en lekhörna även i djurstallet, på det sättet är barnen delaktiga samtidigt som olycksrisken reduceras. Intresset för lantbruket kommer efterhand, och kom ihåg, utan liv och hälsa kan ingen överta gården.

Det kostar inte mycket

Det behöver nödvändigtvis inte vara dyrt och omfattande att reducera risken för olyckor. Ofta är det bara dålig kännedom om olycksrisker och de olika faromomenten som är orsaken till att åtgärder inte vidtas. Det kan vara en bra början att grundligt se över alla maskiner och byggnader på gården, om möjligt med hjälp av någon utomstående som ser på förhållandena med andra ögon. Lista upp var och hur potentiella faror kan uppstå tillsammans med nödvändiga åtgärder som kan reducera och helst eliminera risken för olyckor.

Efter en sådan genomgång överraskas nog många över både hur många faror det finns på gården och över vilka åtgärder som bör vidtas. Men hur som helst, även om inte allt kan åtgärdas omgående så är det ändå bättre att ha börjat än att inte göra något alls. Rom byggdes ju som bekant inte på en dag. Ta tag i de största och allvarligaste farorna först, det minskar risken för allvarliga olyckor. Många åtgärder kräver inte heller stora investeringar eller förändringar som inkräktar på arbetet.

Attityder, kan de ändras?

Det är inte lätt att ändra sina vanor. Det är kanske ändå så vi mest kan påverka olycksstatistiken. Det gäller att bygga upp ett synsätt på säkerhet och vanor som inte påverkas i stressade arbetssituationer.

Då väntar man inte längre med att sätta upp skyddsräcket runt silon, eller att låsa in de farliga kemikalierna. Automatiskt sätter man ned redskapet och tar ur nycklarna innan man går ifrån traktorn, och man väljer inte att ha säkerhetsbälte i traktorn bara för att det är lagkrav i personbilen.

Dessutom försöker man alltid att förutse faran, endast då kan man förebygga och minimera risken för att något går fel.

Foto: Valtra arkiv

Störtbåge på traktorn har räddat många liv, men hur är det med din gamla traktor, har du monterat störtbåge på den? Är den inte värd att kosta på så kanske den också har många andra brister och är redo för skroten.

”Så här har jag gjort i 20 år” hör man ibland som argument till att något inte är så farligt. Men tänk efter, det kanske var mycket länge sedan det senast brann på gården, det kanske inte ens har brunnit någon gång, men betyder det att det inte längre finns behov av en brandförsäkring?

Tänk på att alla de som under åren blivit skadade eller dött i olyckor inte medvetet utsatt sig för fara. Och lantbrukaren som kört över någon med traktorn hävdar säkert att han varit väldigt försiktig... tills det hände! Ändå var olyckan framme!

Lantbrukaryrket är fullt av intressanta utmaningar och möjligheter. Samtidigt är du ansvarig för omgivningen och för de som vistas på gården. Följderna av en olycka kan bli katastrofala och prägla dig och din familj för all framtid. Stanna upp och tänk efter, det är upp till dig att göra din gård till ett säkert ställe för alla, både som arbetsplats och bostad.

Mycket av säkerhetstänkandet är sunt förnuft, så enkelt är det, men ändå så svårt...!

■ Erling Haave

Familj jordbruket har långa traditioner och är en livsstil med många fördelar. Försäkringar för hus och redskap är för det mesta intakt. Livförsäkring vill vi också ha ifall det händer något... Hur mycket investerar du i att förebygga olyckor?

Foto: Valtra arkiv

S-serien

- jordbrukets nya kraftresurs

Valtra Oy Ab introducerade prototypen av den nya S-serien på Agritechnicautställningen i Tyskland förra hösten. Ett intensivt arbete som framskrider enligt planen pågår med prototyperna. Dessutom har S-serien redan testats under svåra förhållanden i flera olika länder. På detta sätt garanterar Valtra en perfekt funktion såväl som hög kvalitet på den nya produkt som blir tillgänglig på marknaden under nästa år.

Basen för ett maskininköp - ekonomisk vetenskap i praktiken

Lantbrukets utveckling sker nu under så hård press att lantbrukare och maskinstationer måste överväga sina maskininköp mycket noggrant på grundval av ekonomiska fakta. Ett lyckosamt maskinval har stort inflytande på resultatet av användarens arbete.

Investeringen och dess produktivitet är de viktigaste faktorerna som tagits med i beräkningen i samband med utvecklingen av Valtra Valmet S-serien. Kraven är höga på en traktor av denna storlek. Först och främst måste teknologin vara den mest pålitliga, onödiga egenskaper behövs inte, utan istället måste den använda teknologin vara så ny som möjligt för att undvika alla problem i samband med bruk av de senaste redskapen. Dessutom måste elektronik komma till användning för att kostnaderna ska hållas nere och motorernas avgasemissioner hållas på en låg nivå.

Modernt jordbruk behöver mer än traktorer som enbart är dragare

Traditionellt har traktorer över 200 hk varit enbart dragare. Dragförmågan är alltid nödvändig och finns givetvis med i bilden även på S-serien. Den mångstegade transmissionen

Foto: Valtra arkiv

med turbinkoppling och HiTech fram-back garanterar både mjuka starter och effektiva arbetsegenskaper. Dessutom kan traktorns vikt ändras alltefter behovet av dragkraft.

Valtra Valmet-traktorer har i många år varit berömda för det faktum att man får goda resultat både vid dragarbeten och när redskapet sitter främst i körriktningen. S-serien kan förse med nästa generation av TwinTrac dubbelkommando. Tanken bakom TwinTrac är att traktorns användbarhet ska öka. Vid arbeten i bakåtvänd position har föraren en oöverträffad överblick över redskapet. Alldeles speciellt har TwinTrac dubbelkommando rönt stor uppskattning vid olika typer av vallskörd och även andra typer av skördearbeten.

Maskinhållare världen över köper i allt större utsträckning självgående maskiner, som har utvecklats till att bli högeffektiva, men också dyra. Stora självgående skördemaskiner kan emellertid ibland ge uppdragsgivaren problem på så sätt att den hackade grödan produceras betydligt snabbare än man

Den nya generationen TwinTrac dubbelkommando representerar ett stort steg framåt när det gäller att utnyttja traktorn. I S-serien kommer arbetet bakåt att bli lika bekvämt som framåt, men med betydligt bättre sikt.

har resurser att ta hand om den. Vid sådana tillfällen vore en något mindre maskin att föredra. Det traktordrivna redskapet passar också ofta bättre inom de ekonomiska ramarerna hos såväl uppdragsgivare som maskinstation. Detta är ett bra exempel på den marknad som står till förfogande för traktorer med dubbelkommando.

Ergonomi viktig både framåt och bakåt

Hytten på S-serien är högt placerad. Den stora ytan och utformningen av glasrutorna är idealiska i denna traktorhytt med endast fyra stolpar, föraren har samma förnämliga överblick över arbetet som i en skördetröska. I Valtra Valmets traktorer snurrar man inte

runt med hela instrumentpanelen, utan endast med stolen. Eftersom traktorer fortfarande huvudsakligen körs framåt är det viktigt att dubbelkommandot inte inverkar negativt på komforten vid framåtkörning. Valtras lösning är att koncentrera reglagen till armstödet. Med denna lösning följer reglagen automatiskt föraren när stolen vrids runt. Dessutom går det snabbt och enkelt att skifta körposition. Såväl rattar som pedaler finns alltid på plats i båda riktningarna. Eftersom man i detta fall inte behöver ta hänsyn till att utrymme ska finnas för reglage för skogskranar eller grävaggregat har den bakre ratten kunnat placeras i mitten.

Armstödet
stödet
läge
kan justeras individuellt beroende på förare och körriktning. Oberoende av körriktningen, framåt eller bakåt, är detta viktigt ur ergonomisk synvinkel. Placeringen av reglagen på armstödet har studerats under omfattande praktiska tester, och som resultat har de rätta och idealiska placeringarna hittats för

körreglage såväl som för reglagen för yttre hydraulik. Körreglagen innefattar reglage för standardhastighet/-varvtal, Powershift, diff-spärr och fyrhjulsdraft (från-automatik-till) och körriktningsreglage.

Allt eftersom redskapen utrustas med fler och fler funktioner blir användning av hydraulik viktigare. Armstödet på S-serien

inkluderar reglage av två slag, redskapsfunktionerna sköts antingen med en joystick eller med vippreglage. Eftersom S-seriens hydraulik styrs via elektronik är man friare att utforma reglagen för bästa ergonomi. Samtidigt har de funktioner som inte används lika ofta kunnat flyttas till en data-skärm (virtuell terminal). Så kan t.ex. förprogrammering av arbetshydrauliken såväl som funktionen och aktiveringstiden för de enskilda ventilerna ske via terminalen.

I praktiken behöver inte föraren ägna displayen någon större uppmärksamhet, utan kan istället koncentrera sig på arbetet medan traktorn sköts enkelt och mjukt med reglagen på armstödet. Åtskilliga tester har resulterat i att reglagen utformats på ett sådant sätt att funktionskombinationerna för olika arbets- och körcykler är lätta att lära sig. Det är således trevligt att arbeta med precision och utan misstag i den tysta hytten med automatisk klimatkontroll och mjuk avfjädring. Det datorstyrda systemet i S-serien är inte billigt, men vi garanterar att den extra investeringen i ergonomi är väl värd sitt pris eftersom föraren inte tvingas arbeta under stress. Och framförallt, risken för misstag som orsakar farliga situationer och ekonomiska förluster minskar.

■ **Timo Mattila**

Valtras S-seriemodeller har testats under krävande förhållanden i olika länder. T.ex. på de enorma brasilianska fälten har traktorns effektivitet och fina ergonomi i dygnetrunt arbete klart visat sig förbättra produktiviteten.

Foto: Valtra arkiv

Motorn

Är inte motorn bra blir inte traktorn bra. Därför är det så viktigt för en traktortillverkare att ha egen motortillverkning, vilket inte är alla förunnat. Valtra bygger sina egna motorer, med sina egna specifikationer för att bli riktiga traktormotorer. Den finska motorfabriken har lång tradition och var en av de första att tillverka dieselmotorer för traktorbruk.

– viktigaste delen på traktorn

Foto: Valtra arkiv

I Nokia kommun, granne med Tammerfors, startade den finska motortillverkningen under kriget. Första motorerna tillverkades i ett jättestort berggrum och var i första hand avsedda för flyget och marinen. Så småningom kom också civil produktion och dieselmotorn kom i produktion redan första hälften av 50-talet.

Speciellt för traktorer

Sedan dess har utvecklingen gått snabbt framåt och idag är Sisu Diesel Inc., som motorfabriken heter, en modern och expansiv tillverkare av högeffektiva dieselmotorer. Framför allt bygger man motorer till lantbruks- och arbetsmaskiner. Man bygger inte lastbilsmotorer som sedan anpassas för traktorer. En traktor ställer mycket specifika krav på motorns prestanda något som är svårt att åstadkomma om inte motorn från början är konstruerad för ändamålet.

Även för andra tillverkare

Det bästa betyg en motorfabrik kan få är att andra maskintillverkare vill köpa dess produkter. Sisu Diesel levererar dieselmotorer till flera andra tillverkare, för skogsmaskiner, grävmaskiner, skördetröskor, truckar osv. Men det bästa betyget är nog ändå att flera andra traktortillverkare köper de finstiltillverkade motorerna. Det innebär att Sisu Diesel Inc. tillverkar drygt dubbelt så många motorer som Valtra tillverkar traktorer i Finland.

Miljömotorer

Miljön blir allt viktigare och snart kommer nya normer för avgasutsläpp att börja gälla för nytillverkade traktorer. Sisu Diesel-motorerna är redan miljögodkända och klarar de krav som fastställts av EU och USA för "off-road" maskiner. Miljömotorerna eller, som vi ofta säger, de gröna motorerna, har lägre utsläpp av avgaser och framför allt av de besvärliga kväveoxiderna.

Traktorvärldens största motor

Sisu Diesel Inc. är en av de få dieselmotorfabriker i världen som tillverkar ett komplett program motorer från 50 hk till 400 hk. Man tillverkar 3-, 4-, och 6-cylindriga motorer.

Av den totala produktionen svarar 6:orna för ungefär hälften och vi märker klart tendensen att motorerna som efterfrågas blir större och större. Den största motorn som tillverkas är på 8,4 liter och är traktorvärldens största motor idag. Den finns ännu inte i några egna traktorer utan säljs bl.a. till andra traktor- och trösktillverkare. Den motorn kommer dock i den nya stortraktorserien som ska lanseras på Elmia i höst.

Tractorpullingen har bidragit till motorfabrikens framgång

Få, om ens någon motor utsätts för så enorma belastningar som en Pullingmotor. Tractorpulling maxbelastar motorn under några få korta sekunder och man tar ur en standardmotor ut effekter på mellan 2 000 och 2 500 hästkrafter.

–På tävlingsarenorna har vi lärt oss var dom svagaste punkterna funnits på våra motorer, och kunnat rätta till det, säger Sisu Diesels utvecklingschef Mauno Ylivaakeri.

Tre Valtra traktorer deltog i EM-tävlingarna i Danmark

I en Pullingtraktor förstår man hur viktig del av traktorn motorn är. Finland har haft stora framgångar på tävlingsarenorna över hela Europa. Senaste framgång är finländska mästerskapet. Där vanns ProStock-klassen av Johanna Herlevi. Under EM-tävlingarna i Danmark vanns samma klass av pappa Pekka, med Johanna på tredje plats (se sista sidan).

Som nyhet kan nämnas att Valtras Pullingtraktors motorer detta år är försedda med ny typ av mellankylning.

Tillverkning efter kundorder

Precis som i traktorfabriken sker all tillverkning i motorfabriken på kundorder. De moto-

rer som tillverkas idag skall monteras till den färdiga traktorn i morgon och levereras till kunden i övermorgon.

Sisu Diesel har en egen tillverkningsfilosofi. I slutmonteringen av motorn följer samma operatör motorn, från det att han lyfter det färdigbearbetade motorblocket på monteringsvagnen till det att han drar i sista bulten, hela vägen fram till färdig produkt.

När sedan motorn passerat provkörning, lackering och slutkontroll får den ett "visitkort".

Det innebär att du som traktorägare kan titta på motorn och se vilken montör som gjort just din motor. Tror du att en montör som lämnar visitkortet efter sig har gjort ett dåligt jobb?

Vi frågar Hans Lönnqvist, som är reservdelschef, vad montörerna tycker om systemet med visitkortet?

–De känner sig uppmuntrade av att deras namn finns på motorn och är mycket stolta över det arbete de gjort.

De känner en viss yrkesstolthet?

–Visst, säger Hans, det är också ett bevis på ansvar.

Finsk kvalitet

Produktionstakten hos Sisu Diesel är ca 100 motorer per dygn och antalet anställda är ca. 580 personer. Tempot är högt och produktionen går dygnet runt. Hans Lönnqvist har många års erfarenhet av dieselmotorproduk-

tion och vi frågar honom vad han är mest stolt över i motorfabriken?

–Snabbheten och flexibiliteten och givetvis vår fina kvalitet, svarar Hans, vi kan enkelt och snabbt ändra och ställa om vår produktion, vi kan tillverka precis de motorstorlekar som efterfrågas vid rätt tillfälle och vi känner att våra kunder är nöjda med vår kvalitet. Sisu Diesel förser årligen ungefär 15% av Europas skördetröskor och ungefär 10% av Europas traktorer med dieselmotorer.

Hur många hästkrafter levereras per år från Sisu Diesel, Valtras motorfabrik?

–Ungefär två och en halv miljon hästar skickar vi iväg, avslutar Hans Lönnqvist.

■ Eric Andersson

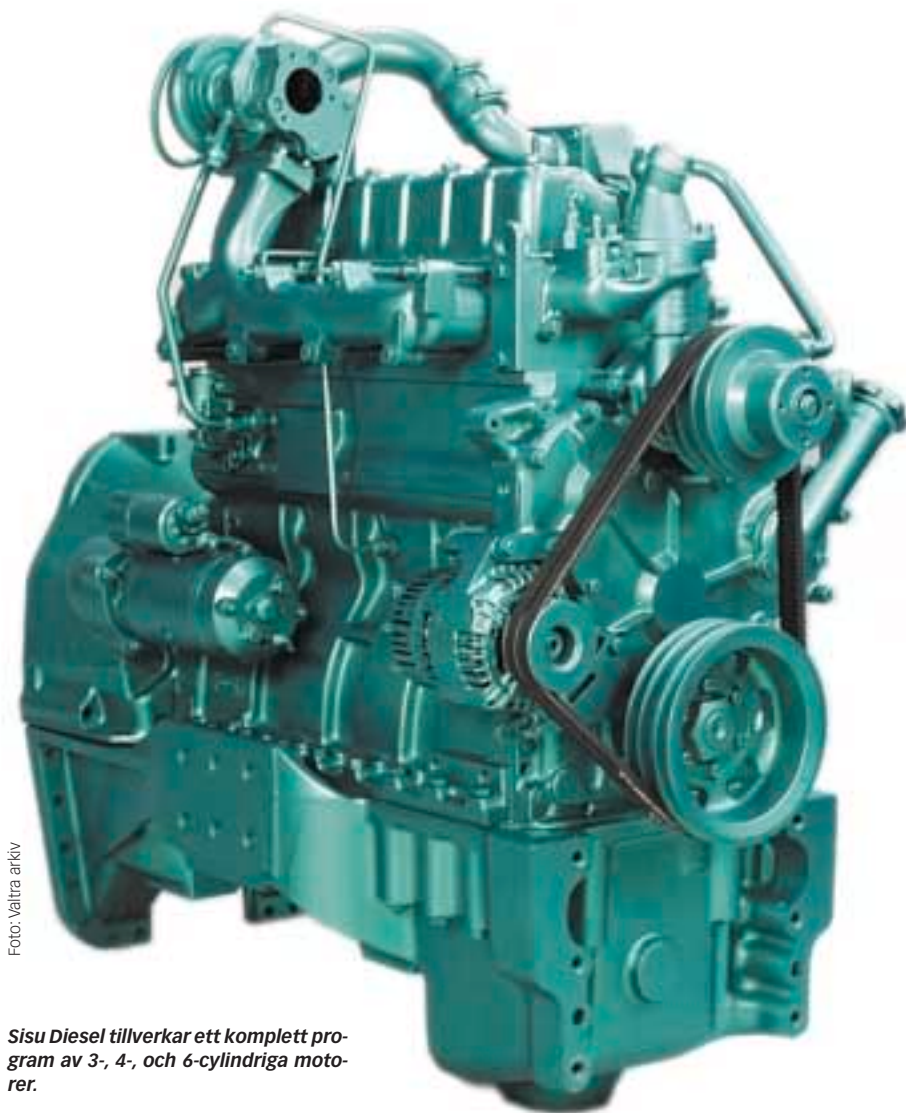

Foto: Valtra arkiv

Sisu Diesel tillverkar ett komplett program av 3-, 4-, och 6-cylindriga motorer.

Foto: Valtra arkiv

Alla motorer får detta silverfärgade visitkortet påklippt som en bekräftelse på kvalitet och noggrannhet och att den är provkörd och godkänd. Så mycket bättre bevis på att montören gjort ett noggrant jobb går nog inte att få.

Kostnadsjakt betyder ökat intresse för legokörning i framtiden

En av dem som verkligen har satsat på legokörning som levebröd är Ola Einar Hovrud från Leira i Valdres, Norge. Från en blygsam start med en begagnad traktor under 1985 har han successivt byggt upp en maskinpark som gör att han har uppdrag hela året. Utöver sig själv har han en fast anställd plus extra-hjälp under sommaren. För tre år sedan övertog han också fädernegården där han har såväl grisar som amkor. Förutom den egna jorden arrenderar han ungefär lika mycket, tillsammans ca 13 hektar.

Den mest hektiska perioden under året är vallskörden med framförallt rundbalspressning som varar från början av juni till slutet av augusti. Nästan lika mycket körning blir det med snöröjning på vintern, och dessutom tillkommer en del grävning och körning med t.ex. stenplockare. Förutom två Valtra Valmet-traktorer har han en uppsättning olika redskap och två grävmaskiner. Totalt säljer han ca 3 000 maskintimmar per år, varav traktorerna svarar för 2 500.

Ola Einar var den förste i Norge som fick en Valtra Valmet HiTech med TwinTrac dubbelkommando. Den använder han till slåtterkross och rundbalspress.

–Särskilt för pressen är det helt suveränt att slippa att vrida nacken av sig, säger Ola Einar, och egentligen var det en av huvudorsakerna till att vi köpte den första Valtra Valmet-traktorn.

–Med dagens lantbrukspolitik blir det viktigare och viktigare för norska bönder att reducera sina kostnader och allt fler väljer att leja istället för att själv investera i dyra maskiner som de inte kan utnyttja till 100 procent, fortsätter Ola Einar. Riktigt organiserat tror han att legokörning kan hjälpa mindre och mellanstora lantbruk till att upprätthålla sin konkurrenskraft även i framtiden när det norska lantbruket alltmer utsätts för internationell konkurrens.

Foto: Valtra arkiv

Ola Einar Hovrud (t.h.) satsar på legokörning som levebröd, här fotograferad tillsammans med säljaren Jan Ove Bredesen (t.v.) i samband med överlämnandet av den senaste traktorn, en Valtra Valmet 8350. Traktorintresset är som synes på topp även hos den unga generationen.

Vid sidan av reducerade maskinkostnader blir ett upplägg med legokörning en riktig "vinna-vinna"-situation. För den som lejer betyder det oftast också att arbetet klaras av på kortare tid eftersom maskinkapaciteten som regel är större än den man själv kunde haft på gården. Därmed ökar också möjligheten för att man skördar vid rätt tidpunkt, vilket även ger högre kvalitet. Därutöver får man tillgång till kompetent arbetskraft när behovet är som störst, vilket inte är så lätt att få tag på numera. Maskinhållaren får å andra sidan möjlighet att utvidga sitt intäktsunderlag utöver vad den egna gården kan ge, samtidigt som han naturligtvis också reducerar sina egna maskinkostnader och har glädje av den stora maskinkapaciteten. Glädjande är

också när det blir möjlighet att skapa nya arbetsplatser på landsbygden.

Ola Einar märker tydligt ett ökande intresse för hans tjänster och att kunderna önskar fasta avtal för flera år. Marknadsföring har det inte varit något större behov av, djungeltelegrafen fungerar mycket bättre, och är dessutom helt gratis.

Med två traktorer, grävmaskiner och redskap känner han sig väl etablerad i sitt område. Mer administration och pappersarbete lockar inte, varför planen är att hålla verksamheten på dagens nivå under de närmaste åren.

■ Erling Haave

Foto: Valtra arkiv

X-serien – en midjestyrd traktorserie för jord, skog, industri och kommun

Kundens behov har alltid intagit första platsen när Valtra Valmets traktorer har utvecklats. Ramstyrning på en vanlig traktor är baserad på samma filosofi. När finska försvaret i början på 60-talet behövde ett fordon, som hade så liten vändradie som möjligt och som kunde köra snabbt utan att förstöra skogen, var ramstyrningen den enda lösningen. Från en prototyp utvecklades den legendariska Valmet Terra 636, med rörelseförmåga och snabbhet som även idag används som förebild när nya terrängmaskiner konstrueras. Det mest intelligenta med denna lösning var att de flesta komponenterna i fordonet även denna gång var baserade på standardkomponenter från en bastraktor.

Med detta fina recept har man nu byggt den smidigaste och mest terränganpassade traktorserie man kan tänka sig – X-serien. Denna ramstyrda traktorserie är baserad på de fyr cylindriga HiTech-modellerna med 100, 110 och 120 hästkrafter. Med hänvisning till effekten betecknas modellerna, X100, X110 och X120.

Denna serie har åstadkommit genom att ersätta ramen mellan motorn och växellådan (bränsletanken) med en kraftig mellandel. På den främre delen av denna mellandel finns en hydrauloljetank på 135 liter och på den bakre delen en motsvarande bränsletank på 135 liter.

Den främre och den bakre delen förenas med en midja, som är den samma som i en Valmet skogsmaskin med 11 tons vikt – konstruktionen torde därför vara väl tilltagen, eftersom X120 med fulla tankar bara väger 5 250 kg!

Dessa midjestyrd traktorer har redan tillverkats i över 160 exemplar och de mest kända maskinerna har redan hunnit avverka över

12 000 timmar. Dessa har gått i Finland och erfarenheten har varit mycket bra. Därför lanserades X-serien internationellt hösten 1999 på Agritechnicautställningen i Hannover. Efter lanseringen startade exporten av HiTech-baserade X-modeller. I Sverige har man inväntat Elmia Maskin & Fält i oktober detta år för att få ett riktigt lanseringstillfälle.

Den midjestyrd X-serien passar för många olika typer av arbete. P.g.a. dess fördelar slår den konventionella traktorer och konkurrerar väl även med avsevärt dyrare specialmaskiner.

X-seriens modeller är konstruerade för att fungera bra inom tre olika arbetsområden: konventionell jordbrukskörning, skogskörning och olika typer av kommunal körning.

Foto: Valtra arkiv

Foto: Valtra arkiv

Och tack vare olika utrustningsalternativ blir den perfekt för entreprenörer av olika slag. Mångfalden utrustning är ännu en fördel som slår de flesta konkurrenter och specialmaskiner. Flexibiliteten och möjligheterna för olika modifieringar och påbyggnationer ökar också möjligheterna till ökade intäkter!

Foto: Valtra arkiv

När man planerade modellbeteckningen för de midjestyrda modellerna resulterade det i bokstaven X, som får symbolisera att ledpunkten är placerad precis mitt mellan hjulen vilket innebär att fram och bakhjul spårar exakt. Det ger också en förnämlig balans i traktorn.

Midjestyrning ökar effektiviteten både på åkern, i skogen och på asfalten

Valtra i skogen

Som skogsmaskin, utrustad med kran och skördaraggregat, med midjestyrning kräver den minimalt utrymme. Eftersom ramens ledpunkt är mitt mellan hjulen, följer bakhjulen exakt i spåren efter framhjulen och skadorna på mark och rötter blir mindre än med en stel maskin. Midjestyrningen och den lilla vändraden underlättar betydligt i gallringsarbete.

Skogshytten och Twin Trac dubbelkommando, som visserligen är extrautrustning, men bör finnas på alla som ska arbeta i skogen, underlättar för föraren och ökar kapaciteten. Jämfört med en vanlig skogsmaskin blir inköpspriset betydligt lägre och maskinen kan köras på vägen med normal traktorhastighet, max 40 km/tim, som också spar tid och pengar. Det centraleuropeiska sättet att hantera timmer är baserat på helstam, vilket betyder att man drar fram stammarna med olika typer av vinschar. Även här har X-serien visat sig mycket effektiv och kundernas reaktioner har varit mycket positiva, särskilt i Tyskland.

Valtra på stadens gator

För kommunal användning är X-traktorn perfekt för bl.a renhållningsjobb av olika slag. På gator och trottoarer, där det är ont om utrymme, kommer den fina vändraden på 4,5 meter väl till pass. Utrustad med Twin Trac för körning bakåt klarar X-traktorerna det mesta av kommunal körning, både sommar och vinter. För dessa modeller finns passande frontlastare av olika storlekar för direkt fabriksmontering. För den största lastaren, Heavy Duty, finns en frontmonterad lastkännande hydraulpump med max pumpkapacitet på 132 l/min. Denna lastare har max. lyftkraft på 3 700 kg. Lastaren kan också utrustas för hydraulmotordrift, för t.ex. stora sopvalsar o.l.

Valtra i jordbruket

I jordbrukskörning är kanske fördelarna med X-serien allra störst. Inom jordbruket och särskilt jordbruk med intensiv djurhållning kan det ofta vara trångt och ont om utrymme, där det ofta är svårt att köra med en konventionell traktor, ja, ibland kanske helt omöjligt.

Vi vet också att det finns dom som, bara för att fylla och tömma sin plansilo, tvingats skaffa hjullastare, vars användning och lämplighet för andra jobb är begränsad. X-serien har den fördelen att den klassas som traktor, men samtidigt som den är hjullastare har den både kraftuttag och hydraulisk lyft! Motsvarigheten går inte att finna hos någon annan maskin.

För sprutning i växande gröda är det en stor fördel att fram- och bakhjul går i samma spår, den lämnar bara två spår efter sig även vid tvära vändningar. Detta har med stor framgång provats i Skåne. Under hösten kommer också maskinerna att anpassas för Ålö:s snabbkopplade frontlastarprogram. Det hoppas vi få se på premiärvisningen på Elmia i Jönköping under vecka 43.

Varför erbjuder X-serien mera?

Bl.a. därför att den baseras på en vanlig standardtraktor, alla fördelar ur den stora serieproduktionen kan utnyttjas vid tillverkningen, och hela Valtras urval av extrautrustningar gör det möjligt att skräddarsy även dessa modeller och tillgodose varje enskild köparens önskemål. Även underhållskostnaderna stannar på en klart lägre nivå än specialmaskinernas. Detta motiverar vi med att det är samma reservdelar som till den vanliga traktorn och vilken traktorverkstad som helst kan serva och reparera, det krävs inte dyra specialverktyg eller speciellt utbildade montörer.

I dessa tider krävs mer och mer mångsidiga maskiner. Ju mångsidigare en maskin är desto större användningsområde och lägre kostnad per tidsenhet.

Som begagnad torde en X-serie betinga ett bättre värde särskilt jämfört med specialmaskinen eftersom denna, när aggregat och påbyggnationer inte längre kan användas, blir skrot. En X-serie kan, efter avmontering av ev. påbyggnation, användas som vanlig traktor.

Den ramstyrda X-serien har redan visat att den erbjuder lite utöver det vanliga – denna Valtramodell borde kallas traktorvärldens XXL, inte för sin storlek utan för att den erbjuder så mycket mera.

■ Markku Vornanen

Intensivt och exportinriktat

Det danska lantbruket skiljer sig i flera avseenden från lantbruket i övriga Norden. Hela 62 procent av Danmarks totala areal är odlingsbar mark, och två tredjedelar av jordbruksproduktionen säljs på export. Lantbruket är en viktig del i Danmarks ekonomi, även om endast 85.000 personer är sysselsatta inom jordbruket.

Tittar man på kartan, ser man att Danmark otvetydigt är Nordens minsta land. Den totala arealen uppgår endast till 43 000 kvadratkilometer – cirka en tiondel av Sveriges eller Finlands yta. Trots det är jordbruksarealen jämförbar med både den svenska och finska. Dessutom är danska förhållanden mer gynnsamma för jordbruket både vad gäller klimat och jordmån.

Danmark har i alla tider varit ett jordbruksland, och de senaste 1 000 åren har en betydande exorthandel med jordbruksprodukter bedrivits. Under medeltiden försåg framför allt de jylländska bönderna de större byarna i Nordtyskland och Flandern med nötkött genom en omfattande export av levande stutar. Under den tiden skickades också en

stor del av spannmålsskörden till Norge, då Danmark och Norge var ett rike fram till år 1814. Efter 1814 omdirigerades handeln med spannmål söderut, men när Europa några år senare översvämmades av billig säd från i första hand USA och Kanada, tvingades man ändra inriktning av produktionen till mera förädlade jordbruksprodukter.

De danska jordbrukarna gick samman och startade i slutet av 1800-talet flera tusen andelsägda mejerier och slakterier över hela landet. Här framställdes smör och ost, man slaktade svin och kreatur, och exporten av framför allt smör och bacon till England hade snart ersatt spannmålsexporten med god marginal.

Var femte gris är dansk

Även idag är svin- och mjölkproduktionen huvudinriktningarna inom danskt jordbruk. 1999 producerades 1,8 miljoner ton fläskkött, varav drygt 1 miljon ton såldes utomlands. Värdet av exporterat fläskkött 1999 uppgick till omkring 20 miljarder danska kronor trots ett förhållandevis lågt världsmarknadspris.

Den danska andelen fläskkött på världsmarknaden uppgick 1999 till 21,5 procent, mer än var femte gris kommer således från Danmark. Det kan jämföras med att den danska jordbruksarealen utgör endast 0,2 procent av världens totala odlingsbara areal och de danska jordbrukarna endast 0,01 procent av världens bönder.

Jämförelsetalen indikerar att danskt jordbruk är ett av världens mest effektiva, det har också skett en våldsam omstrukturering under de senaste 25-30 åren. Många mindre gårdar har inte klarat dessa omvälvningar, medan de större jordbruken stadigt har växt och blivit mer effektiva. 1998 var genomsnittsgården på knappt 50 hektar, ett genomsnittstal som växer. 57 000 gårdar står för den samlade danska jordbruksproduktionen.

Restriktioner och fri konkurrens

Danskt lantbruk är uppbyggt på enskilt ägande. Mark kan enligt dansk lag endast ägas av privatpersoner, och man har s.k. boplikt när man ärver en jordbruksfastighet. Storleken på de enskilda jordbruksfastigheterna är

Under maj och juni lyser de gula rapsfälten upp det danska landskapet.

Det finns ca. 2.500 ekologiska lantbruksföretag i Danmark. De allra flesta är mjölkproducenter, men även ekologiska utegående grisar har blivit en vanlig syn.

Foto: Carsten Andersen

dessutom reglerad enligt lag och en dansk jordbrukare kan maximalt äga tre lantbruk på vardera max 125 hektar – alltså totalt 375 hektar.

Det danska medlemskapet i EU medför en mängd regleringar och förordningar för landets jordbruksprodukter. EU:s mjölkkvotering reglerar således mjölkproduktionen i Danmark. Många andra produkter faller också under EU:s restriktioner. Inom danskt lantbruk är man principiellt för en liberalisering av EU:s jordbrukspolitik, så länge det sker inom ramarna för världshandelsorganisationen WTO. En liberalisering kommer utan tveivel att gagna danskt lantbruk, eftersom det är det mest konkurrenskraftiga i världen.

Idag är konkurrensen på världsmarknaden benhård vad gäller jordbruksprodukter och påverkar strukturmövandlingen i hela jordbrukssektorn, inte bara för den enskilda jordbrukaren, utan också för de många bondeägda förädlingsindustrierna.

Tidigare fanns flera hundra andelsägda slakterier runt om i Danmark. Fusioner har gjort att det idag endast finns tre stora slakteriföreningar i Danmark. En av dem, Danish Crown, med huvudkontor i Randers, är Europas största slakteri, också Steff-Houlberg i Ringsted tillhör de större slakteriföreningarna i Europa. Även på mejerisidan har sammanslagningar skapat storföretag och den dansksvenska Arla Foods med huvudkontor i Århus är numera Europas största mejeriförening.

Mångsidig produktion

Dansk jordbruksproduktion består av mer än svin och mjölk. På mer än hälften av den odlingsbara arealen odlas spannmål (korn, vete och råg) medan den övriga delen används för olika foder- och oljeväxter, potatis, gräsför och sockerbeter. På de sydliga öarna Lolland, Falster och Møn bedrivs efter nordiska förhållanden karaktäristisk sockerbetsodling i stor omfattning, som avsätts till det privatägda företaget Danisco. Danmark exporterar årligen omkring en ¼ miljon ton socker. Produktionen av gräsför är också en viktig del, Danmark är världens näst största producent och världens största exportör av gräsför.

Fjäderfäuppfödning är ytterligare en viktig näring inom jordbruksproduktionen. Under 1998 slaktades nästan 130 miljoner kycklingar på danska fjäderfäslakterier, och exporten av hönskött inbringade över en miljard danska kronor. Även pålsdjursuppfödning är av stor betydelse, och Danmark är världens största producent av minkskinn. Danska minkskinn utgör omkring 45 procent av världens totala produktion och tillförde den danska ekonomin nästan 2,5 miljarder danska kronor 1998.

Den totala danska jordbruksproduktionen uppgår till cirka 80 miljarder danska kronor, varav exporten uppgår till drygt 50 miljarder. De viktigaste exportmarknaderna är EU, där Tyskland och Storbritannien är de största enskilda länderna, och Japan, som köper en stor del av den danska fläskköttproduktionen.

■ Per Brandt Laursen, Lantbruksrådet

Nyckeltal om Danmark

- 43.000 kvadratkilometer stort
- 5,3 miljoner invånare
- 2,7 miljoner hektar jordbruksmark (62 % av den totala arealen)
- 57 000 lantbruksföretag
- 54 300 företag har husdjur
- Genomsnittsarealen är 45,8 hektar
- 26 000 företag har mjölk- och köttproduktion
- 18 000 företag har svinproduktion
- 7 300 företag har kyckling- eller äggproduktion
- 3 000 företag har pålsdjursuppfödning

Årsproduktion:

- ♦ 1,8 miljoner ton svinkött
- ♦ 4,7 miljoner ton mjölk
- ♦ 49 000 ton smör
- ♦ 292 000 ton ost
- ♦ 179 000 ton nötk- och kalvkött
- ♦ 193 000 ton kycklingkött
- ♦ 84 000 ton ägg
- ♦ 11,9 miljoner minkskinn

- ➡ Totalt värde av jordbruksproduktionen ca. 80 miljarder Dkr
- ➡ Totalt värde av jordbruksexporten ca. 50 miljarder Dkr
- ➡ Totalt antal anställda i jordbruk och förädlingsindustri 203 000
- ➡ Livsmedelsindustrins andel av den totala industrin ca. 30 procent

Martin Sjöberg med sin fint utrustade Valtra Valmet 6650. Vi lyckades få stopp på honom när han som bäst höll på med sopningsarbete.

Foto: Eric Andersson

Entreprenör med stort E

I Växjö hittar vi en ung entreprenör, Martin Sjöberg, som hunnit skaffa sig ett namn som duktig och noggrann maskinhållare. En av hans nischer är sopning, en annan är snöröjning och sandning, men han har också många andra strängar på sin lyra. Han har en Valtra Valmet 6650 HiTech, ny i december i fjol, som redan hunnit gå mellan 11- och 1200 timmar.

Martin har kört många timmar med Valmet, började som 15-åring. Redan som 18-åring startade han sitt nuvarande företag, Maskin och Mekan i Växjö AB. Idag är han 23 år.

Valtra Valmet är den bästa allroundtraktorn man kan hitta idag

Ja, dessa ord kom spontant från Martin. Han vet vad han pratar om för trots sina unga år har han hunnit med mellan 6 och 7000 timmar bakom en traktorrätt.

Martins 6650 är mycket välutrustad, bl.a. har den rejält med ljuspunkter, 17 lampor och 4 roterande varningsljus samt en ljusramp på taket, därför har traktorn också utrustats med en extra generator. Martin berömmar särskilt de övre strålkastarna som är monterade vid hyttaket och som har såväl hel som halvljus. En liten detalj som verkligen uppskattas eftersom traktorn är utrustad med frontlastare. Inne i traktorn finns en TV-monitor och bak på sopmaskinen sitter TV-kameran monterad.

Martin pekar på den TV-monitor som hjälper honom "se bakåt" när han tvingas backa med sopmaskinen.

Foto: Eric Andersson

– Tack vare TV-övervakningen kan jag alltid backa utan risk att köra på något, säger Martin, som är mycket noga med att ha bra utrustning och rejäla grejor.

– Jag vill göra bra jobb åt de som anlitar mig, därför måste jag också ha bra maskiner, säger Martin, som kör mycket åt Växjö kommun och åt flera stora företag i trakten, bl.a. några sågverk.

Traktorn har fin röd metallclack. All hans utrustning har samma färgkombination som traktorn, rött och svart. Martin har s.k. lastväxlarflak, han har 8 olika flak, och kör också mycket transporter. Dessutom har han en minigrävmaskin, en liten runtomsvängande maskin som han gräver ledningar o.l. med, ca 1200 tim. per år. När han ska ut på grävningsjobb tar han grävmaskinen med sig på ett lastväxlarflak och kan bekvämt ställa av den vid resp. arbetsplats.

– Det är bra med en traktor som går fort på vägen, tillägger Martin, 6650 är perfekt som transporttraktor, stark men ändå smidig och lättmanövrerad.

Från Valmet 6400 till Valtra Valmet 6650 HiTech

Martin har kört Valmet sedan han var 15 år, olika modeller och storlekar. Hans första egna traktor blev en 605:a, sedan en 6400, och nu en 6650 HiTech.

Var ligger största skillnaden mellan den förra traktorn, 6400, och den nya 6650, frågar vi?

– HiTech-transmissionen i kombination med turbinkoppling är nog det bästa man kan ha i en traktor som används i entreprenadkörning, det är suveränt i snöröjning, frontlastarjobb o.l. avslutar Martin.

Lycka till i fortsättningen säger vi och tillägger bara att det var inte lätt att få honom att stå stilla så länge så vi hann ta en bild.

Eric Andersson

Valtra Valmet

bidrar till utvecklingen av Indiens jordbruk

Utvecklingen och tillväxten inom jordbruket i Indien har lett till att det behövs effektivare maskiner på åkrarna. Ännu för några år sedan saknades kraftiga traktorer på marknaden. Tack vare det tekniska samarbetet mellan Valtra och den indiska traktortillverkaren Eicher kan Eicher nu erbjuda sina kunder ett heltäckande produktsortiment. Med anledning av att produktionen inletts, firades en fest i april i Bhopal.

Tekniskt kunnande och utbildning

Eicher Tractors och Valtra har ingått ett flerårigt avtal om tekniskt samarbete. Förutom sitt tekniska kunnande bidrar Valtra med utbildning i fråga om konstruktion och tillverkning av traktorer och motorer i den högre effektklassen. Samarbetet har resulterat i att en ny Eicher Valtra 6100-traktor på 61 hästkrafter introducerats på indiska marknaden.

Kontraktet har gett Eicher Tractors en möjlighet att utvidga sitt produktsortiment till att omfatta även större traktorer och svara på den växande efterfrågan på marknaderna både i och utanför Indien. För den indiska marknaden räknar man med en efterfrågan på cirka 20 000 traktorer i denna storleksklass. Den nya traktormodellen förväntas öka Eichers försäljning avsevärt.

Pionjär inom jordbrukets mekanisering

Eicher Tractors inledde sin verksamhet 1959 då företaget Goodearth Company som sålde och servade importerade traktorer gick samman med Eicher Ltd som tillverkade motorfordon. Krisen i utrikeshandeln vid övergången till 1960-talet och behovet av en mekanisering inom det indiska jordbruket sporrade Eicher att grunda en traktorfabrik i Indien – Eicher Tractors Ltd.

Sedan den första traktorn 1960 har det indiska jordbruket utvecklats, och företaget har vuxit åtskilligt. I dag har Eicher två traktorfabriker och en motorfabrik i Indien, och företaget producerar nästan 30 000 traktorer om året.

En ny modell – Eicher Valtra 6100

Den nya traktorn har många olika egenskaper även om den är den minsta av Valtras modeller. Den erbjuder kunderna nya tekniska lösningar och möjligheter att öka jordbrukets mekaniseringsgrad. Till de tekniska egenskaperna hör servostyrning, helsynkroniserad växellåda, våta skivbromsar, kraftuttag med två hastigheter och en hydraulisk lyftanordning. Modellen lämpar sig för många olika

Eicher Tractors och Valtra firar resultatet av deras samprojekt: lansering av en ny traktor på 61 hk för den indiska marknaden.

uppgifter på lantgårdarna. Som extrautrustning kan man få ett aggregat som planterar och skördar sockerrör, en fräs, en frontlastare och en pneumatisk såningsmaskin.

–För oss på Eicher har det här varit ett viktigt skede. Att vi kommit in på marknaden för större traktormodeller förverkligar vår dröm om en komplett serie traktorer. Lanseringen av en ny traktormodell har visat att Eicher har förbundit sig att erbjuda kunderna nya produkter och nya tjänster, säger verkställande direktören för Eicher Tractors, **RC Jain**. Genom intensiv produktutveckling och med finländskt stöd försöker Eicher arbeta för en fortsatt utveckling av sin verksamhet.

■ Päivi Lipponen

Traktorn är en långsiktig investering

Riskera den inte – Låt den istället förbättra effektiviteten i ditt arbete

Du har gjort det rätta som valde en Valtra Valmet. Du har gjort en viktig investering och din traktor ska vara ett av dina viktigaste verktyg i ditt dagliga arbete. Den kommer att vara din arbetskamrat och du förväntar dig att den följer dina kommandon även under långa arbetsdagar.

Under högsäsongernas toppbelastningar är det extra viktigt att den är att lita på eftersom oväntade avbrott i arbetet innebär extra kostnader.

Ägaren kan göra mycket själv

Bra och regelbundet underhåll är att ta väl hand om sin traktor. Valtras auktoriserade personal har kunskapen att ta väl hand om din investering på ett professionellt sätt.

Valtra Valmets traktorer är konstruerade på ett sådant sätt att regelbundet underhåll är enkelt att utföra – även av ägaren själv.

Valtras serviceavdelning har utarbetat kompletta serviceprogram som ger dig en god försäkring för arbete utan avbrott.

Servicesatser för varje servicetillfälle

Valtra har också tagit fram servicesatser för de periodiska servicetillfällena, 250, 500 och 1 000 timmar. Vart och ett av dem innehåller alla detaljer som filter, tätningar m.m. som fordras för fullgod service. Satserna gör hantering av de erforderliga detaljerna enkel och när en sats används vid en service kan du vara säker på att alla detaljer verkligen bytts och att din traktor kommer att uppföra sig som du förväntar.

Ytterligare en fördel: Satsen erbjuds till ett lägre pris än om de ingående delarna köpts var för sig.

Regelbunden service höjer värdet på din traktor!

Regelbunden service ökar komforten och effektiviteten – avbrott i arbetet undviks och servicetillfällena kan planeras till tidpunkter som är lämpliga med hänsyn till arbetsbelastningen. Och, tänk på att regelbunden service håller din traktor i gott skick.

Målserviceintervall per timmar service	
250	500
750	1000
1500	2000
2250	2500
2750	3000
3250	3500
3750	4000

Se till att serviceboken bli ifylld!

Gör du regelbunden service på auktoriserad verkstad, eller gör du den själv? I båda fallen ska du se till att din servicebok blir ifylld. Av auktoriserad verkstad får du en stämpel. Köper du ny bil är du säkert nogga med att få service utförd och serviceboken ifylld. Lika nogga ska du vara med din traktor. När du byter ut din traktor till en ny kommer de regelbundet utförda servicerna att uppskattas och öka värdet på din traktor. Väl dokumenterade servicetillfällen är en försäkring att din traktor sköts på bästa sätt, och motiverar ett högre värde.

■ Paavo Korhonen

Det finns servicesatser för alla modeller och för alla serviceintervall. Servicesatsen innehåller allt som ska bytas, ja, t.o.m. den minsta lilla kopparpackningen, för att minimera risken för läckage. Finns hos alla välsorterade Valtra Valmet-återförsäljare.

Med väl ifylld servicebok ökar du andrahandsvärdet på din traktor. Sköt din traktor som du sköter bilen och du får en arbetskamrat som verkligen fungerar när du som bäst behöver den. (Texten är hämtad från en finsk servicebok. Bor du i Sverige får du givetvis din servicebok på svenska)

Du kan bidra till att den här...

I förra numret fanns denna lilla folder inhäftad. Vi efterlyste synpunkter på tidningen och vi ville ha tips från läsekretsens om vad man helst vill läsa.

Tack alla ni som skickat in och bidragit till utvecklingen av Valtra Team. Många har skickat sina synpunkter och önskemål om inslag och olika artiklar. De är till stor nytta för oss och vi tackar alla som bidragit till att förhoppningsvis göra vår tidning bättre.

Vad många har missat var att vi hade ett oeftergivligt krav på att alla frågorna skulle besvaras för att berättiga till deltagande i utlottningen av det fina priset, en resa för två till London och Smithfield Show. Det innebar bl.a. att man var tvungen att ge en motivering på max 12 ord "varför just du bör vinna en resa till London".

Vinnaren är utsedd och det blev:

Anders Bergman
Åsen 4457
796 90 ÄLVDALEN

Vi gratulerar Anders som har en 365:a och kör mycket i skogen.

Det har alltid varit Anders dröm att få jobba i skogen, redan som 12-åring ville han börja köra med traktor i skogen. Idag kör han både i den egna skogen och åt andra med sin 365:a och en driven vagn. Anders och hans flickvän kommer att få åka på maskinutställning i London, till Royal Smithfield Show, i slutet på november. (Pristagaren är personligen informerad)

Anders hade motiverat sin resa så här:

*För att se mer utav världen
vill jag till London styra färden*

Under övriga synpunkter hade Anders skrivit:

Bra med information om Parteks olika marknader, traktorer m.m.

Övriga kommentarer och uttalanden

Vi fick in många fina lyriska påståenden. Vi tar oss friheten att publicera några.

Henning Nyblom i Bredbyn skriver t.ex:

*En Valtra Valmet-resa till oss
går till Smithfield Show i London förstås*

Under övriga synpunkter skriver Henning:

Mycket bra tidning!

Det tackar vi för.

Clas Hellström i Lidköping skriver så här:

Londonresan vill jag gärna vinna

så jag kan bjuda min underbara kvinna

Clas skriver så här under övriga synpunkter:

Valmeten är min bästa traktor som gått oerhört bra!

Tyvärr Clas kan bara en vinna, vi hoppas du bjuder din kvinna på Londonresa ändå. Clas har en Valtra Valmet 900.

Vi citerar också Kent Nilsson i Rydebäck:

Valmeten är mig kär

men nu vill jag se Trafalgar Square

Bo Paulsson i Klågerup diktar så här:

Vinterns slit med träd och stubbar

förtjänar belöning på Londons pubar

Bo skriver också under övriga synpunkter:

Bra! Men vore ännu bättre med ett korsord...

Vi tackar för tipset, vem vet det kanske kommer.

Markus Brobo i Falköping blandar engelska och svenska lite finurligt:

Picadilly Circus, Big Ben and all the rest –

Valmet är ändå bäst

Under övriga synpunkter står:

En mycket intressant tidning

Tackar, tackar säger vi, hoppas 6200 och 365:an går bra!

Vi måste också ta med uttalandena från Sture Jeppsson i Vellinge:

Med egna ögon få se

att Valtra Valmet finns me'

Sture säger så här under övriga synpunkter:

Bra tidning, behövs för information och kontakt med lantbrukarna.

Borde vara 4 nummer per år.

Slutligen citerar vi Gunnar Thorn-Andersen i Hult:

Att få fribiljett är inte lätt

detta är mitt enda sätt

Vi säger stort tack till er allihop. Ni kommer samtliga att få en liten present med posten.

Team nyheter

Litauens vägmyndighet beställde fler Valtra Valmet-traktorer

Efter ett internationellt anbudsförfarande beställde Litauens vägmyndighet förra året 160 hk Valtra Valmet-traktorer till ett värde av 7 miljoner kronor.

De litauiska vägmyndigheterna har varit mycket nöjda med våra traktorer, speciellt utvecklade för nordiska förhållanden, lika väl som med vår service, vilket var bakgrunden till fortsatta affärer, berättar Valtras marknadsdirektör Arto Tiitinen.

Ett nytt kontrakt undertecknades i Vilnius i mitten av maj 2000. Det undertecknades av Juozas Kondrotas, direktör för statlig upphandling och underhåll i Litauen och Arto Tiitinen, marknadsdirektör på Valtra Ab. Värdet på kontraktet är nästan samma som vid den förra affären. Denna leverans innehåller traktorer på 140 hk och med TwinTrac dubbelkommando. Vägmyndigheten använder maskinerna för släntklippning sommartid och snöplogning vintertid.

Valtra nådde en större överenskommelse med Kina

Valtra levererade 35 starka Valtra Valmet 8550 traktorer till Kina i juli 2000. Köpare är Xinjiang Xinjian Cereals Oils Foodstuff Import, Export Corporation. Värdet på affärsöverenskommelsen är omkring 18 miljoner kronor och består av traktorer med tillhörande redskap.

Maskinerna ska användas av Jordbruksbyrå 7. Traktorerna är tillverkade enligt Valtras kundordersystem.

– Den kinesiska marknadspotentialen är oväntat stor, säger Valtras verkställande direktör Jouko Tukiainen. – Xinjiang ligger i nordvästra Kina, där jordbruket expanderar kraftigt.

Företaget är representerat i Peking. Köparen beslöt sig för att välja Valtra Valmet traktorer sedan man testat och jämfört med andra traktorfabrikat. Traktorerna kommer huvudsakligen att användas för plöjning.

I slutet av juni organiserade Valtra en kurs i användning och skötsel av traktorerna för de kinesiska kunderna på fabriken.

Valtra Ab – Årets logistikföretag år 2000

Årets logistikföretag korades den 24 maj i samband med öppnandet av Transport- och logistikmässa 2000. I år utsåg det finska Logistikförbundet den finska traktortillverkaren Valtra Ab till mottagare av priset. Den finske transportministern Olli-Pekka Heinonen överlämnade priset till Valtras fabriksdirektör Pertti Haukkala.

Argumenten från Logistikförbundet var bland annat att Valtra Ab har en positiv extern framtoning, och att företaget har gett kvalitetstänkande stort utrymme i sin verksamhet. Den vägvinnande verksamheten i företaget är global, varför logistiken måste fungera såväl på hemmaplan som internationellt. Valtra har fokuserat på att förkorta leveranstiderna samtidigt som man har utvecklat en produktionsfilosofi baserad på ett individuellt kundordersystem.

Valtra levererar 50 traktorer till Unicef

Valtra Oy Ab har fått en order på 50 traktorer från Unicef. Traktorerna kommer att användas inom sanitetstjänsten på de områden som Förenta Nationerna administrerar i norra Irak. Initiativet är en del av Oil for Food-programmet, som är FN:s humanitära program för Irak.

Värdet på ordern är ca 1,3 miljoner US dollar. Den omfattar 50 stycken Valtra Valmet 700-traktorer utrustade med släpvagn. I ordern ingår även reservdelar. Släpvagnarna tillverkas av Weckman Steel Oy i Finland. Enheterna levererades i september i år.

Med denna order kompletterar Unicef sin existerande Valtra Valmet-maskinpark. Åren 1998 och 1999 köpte organisationen 31 Valtraenheter för att användas i hjälpsatsen i norra Irak.

Utöver leveranserna till Unicef har Valtra inom ramen för Oil for Food-programmet under det senaste året levererat sammanlagt 250 traktorer till jordbruksministeriet i Irak.

När är din traktor född?

Gammal eller ny – skulle det inte vara intressant, eller ibland t o m nödvändigt att veta när din traktor tillverkades? Alla Valmet/Valtra Valmet-traktorer har ett tillverkningsnummer från vilket födelsedatumet på din traktor kan utläsas.

Om traktorn tillverkades före oktober 1995, så är den auktoriserade Valtra Valmet-serviceorganisationen i ditt land den bästa informationskällan.

Från och med vecka 43 år 1995 kan tillverkningsdatumet avläsas direkt från traktorns tillverkningsnummer. Då infördes ett nummersystem som innehåller en bokstav och fem siffror. Bokstaven indikerar tillverkningsåret: **E=95, F=96, G=97, H=99, K=2000**. De första två siffrorna står för veckonumret, den tredje indikerar veckodagen medan de två sista siffrorna är löpnummer för de traktorer som produceras den aktuella dagen (med början på 01 varje morgon).

Tillverkningstidpunkten för en traktor med nr **G20106** är alltså:

G=1997, 20=vecka 20, 1=måndag, 06=den sjätte traktorn som tillverkades den dagen.

Anm: Orsaken till att man 1995 startade med bokstaven E (och inte A) är att man anknöt till ett årtalssystem som påbörjats av motorfabriken några år tidigare.

Aires luftfjädring

För snabbare, bekvämare och säkrare körning

POWER *to succeed*

Nu är Aires luftfjädring tillgängligt även för 4-cylindriga Valtra Valmet-modeller

Nu kan även du som väljer en 4-cylindrig Valtra Valmet få Aires luftfjädrade framvagn som tillval, en finess som tidigare endast varit tillgängligt på de större 6-cylindriga modellerna.

Körkomfort och säkerhet

Den robusta och pålitliga framaxelupphängningen fungerar utomordentligt under alla förhållanden, såväl i stekande hetta som i nordisk kyla, och är oberoende av belastning.

Ojämförbar mångsidighet – perfekt lastartraktor

Väljer du en 4-cylindrig Valtra Valmet, med HiTech-transmission och turbinkoppling får du en idealisk allroundtraktor och en perfekt lastartraktor.

Aires luftfjädring finns som extrautrustning till alla 4- och 6-cylindriga Mezzo-, Mega- och HiTech-modeller.

www.valtra.se

Valtra Traktor AB
Box 1102
631 80 Eskilstuna
Tel 016-162500
Fax 016-142410

PARTEK

Välkommen till **Valtra**

Välkommen till Valtra Valmets monter B 23 i Hall 3, på ELMIA, vi har många nyheter att visa, bl.a. har vi Sverigepremiär för S-serien (se sidan 12), den nya storkraktorn. Vi premiärvisar också den nya X-serien (se sidan 18). Dessutom visar vi en hel del nyheter på det redan befintliga traktorprogrammet. Men vi har också flera intressanta personer du får träffa. Vad sägs om att känna lite på musklerna på världens starkaste man, eller prata "häst" med två toppkuskar. Du kan också både få se och höra lite om de verkliga krafttraktorerna. Kom och titta på nyheterna och passa på att prata med våra kändisar, kanske kan du få ett tips, kanske en autograf e.l. Välkommen!

Världens starkaste lantbrukare

Han väger 150 kg och han är 2 meter lång. Magnus Samuelsson heter han och kommer från Östergötland. Han har varit världen runt och tävlat och visat upp sin enorma styrka.

Lycklig Valtra Valmetägare

Magnus är också lantbrukare och driver tillsammans med brorsan och föräldrarna ett jordbruksföretag med huvudinriktning på mjölkproduktion.

Äter som en häst

Han är inte bara stark som en häst, han äter också som en häst. Magnus stoppar dagligen i sig ungefär tre gånger så många kalorier som en normalperson, hans muskler kräver det. Tung träning och mycket tävlande kräver att kroppen får den energi den behöver.

Magnus "Världens starkaste lantbrukare" Samuelsson finns på Valtra Valmets monter under hela utställningen, från onsdag 25 oktober till och med lördag den 28 oktober. Har du tur kanske du får se lite prov på Magnus styrka!

Stefan "Tarzan" Melander

Utanför Enköping bor en framgångsrik travtränare som heter Stefan Melander och som populärt kallas Tarzan. Här driver han tillsammans med sin sambo Catarina Lundström uppfödning och träning av travhästar.

Årets tränare 1998

Stefan och Catarina fick utmärkelsen årets tränare 1998. Stefan är mycket noga att poängtera att dom driver sitt "hästföretag" tillsammans. Catarina har också haft flera framgångar som tävlingskusk.

Igor Brick är en av de hästar som just nu går bäst av de hästar som finns i Stefans stall. Totalt finns där ungefär 75 hästar.

Jobbar med hästar dygnet runt

Det är svårt att förstå hur han får tiden att räcka till, men som Tarzan själv uttrycker det:

-Det är mycket att stå i när man ligger på topp!

I inkörda pengar finns det just nu bara en som står över Tarzan. Man räknar alltså i inkörda pengar för att mäta storheten på träningsstallet.

Stefan "Tarzan" Melander träffar du i vår monter på torsdagen den 26 oktober. Kom och diskutera travsport med honom. Du kan få ett personligt tips!

Valmet på ELMIA

Johanna Herlevi

En Europamästarinna kommer också att finnas på vår monter. Hon heter Johanna Herlevi och är välkänd för alla som är intresserade av tractorpulling, världens mest "laddade" motorsport. Tänk er en liten spröd tjej bakom ratten på detta kraftmonster, vi pratar om tusentals hästkrafter.

TV-sport med stora tittarsiffror

Den sport som i TV har dom näst högsta tittarsiffrorna är Tractorpulling. Inte undra på eftersom det händer så mycket, är så'na krafter i rörelse, så mycket rök som spys ut och så'nt buller som dånar ut över publikhavet.

Mycket standardkomponenter

Det finns flera klasser i tractorpulling. Det finska pullingteamet tävlar endast i Pro Stock, som är en klass där man t.ex. endast får använda ett turboaggregat.

Kom och träffa Johanna på vår monter, onsdagen den 25 och torsdagen den 26 oktober. Kom och diskutera traktorstyrka med en europamästarinna. Du får också se hennes pullingtraktor Doris.

Världsmästare i hästkörning

Alla har någon gång sett Tomas Eriksson, i tidningar eller på TV. Många har också sett honom "in action", kanske i Globen eller kanske på årets SM-tävlingar i Åstorp där Tomas ånyo tog hem titeln Svensk Mästare med sitt fyrspann. I slutet på augusti, under VM-tävlingarna i Wollsborg i Tyskland, stod Tomas åter som världsmästare i körning med fyrspann. Världsmästare för andra gången! Bra gjort Tomas, vi gratulerar!

Har vunnit allt som går att vinna!

Tomas är lika välkänd utanför vårt lands gränser som här hemma. Tomas fungerar idag också som tränare för åtskilliga kuskare både inom och utom landets gränser. Han tränar t.ex. både de finska och norska landslagen.

Jordbrukare och Valtra Valmet-ägare

Tomas hinner mer än bara tävla och träna och träna andra. Mycket tid går åt till det egna jordbruket, gården på Bjärehalvön, i Skåne.

Du träffar Tomas Eriksson på vår monter fredagen den 27 oktober och lördagen 28 oktober. Kom och diskutera körteknik och hästar med Tomas. Du får säkert en autograf också!

Välkommen till Valtra Valmet på ELMIA i Jönköping!

En stor stark....

Foto: BM55, Valtra arkiv

Tänk Dig 50 år bakåt i tiden, vad som då försiggick i den svenska traktorvärlden! Volvo hade just förvärvat AB Bolinder-Munktell (BM) för 13.7 milj. från Handelsbanken som stått som huvudägare sedan de svåra åren i början på 20-talet. Visserligen kände man varann väl innan efter det konstruktions - och produktions-samarbete som inleddes redan 1943. Men på marknaden var man fortfarande "bittra" konkurrenter!

På BM var man i full färd med att utveckla den nya dieselmotorserien som sedan skulle visa sig vara ett lyckokast. Den 3-cylindriga versionen i denna motorserie lanserades 1952 i den första svenska dieseltraktorn, den välkända BM 35/36. Den 4-cylindriga kom hack i häl och då i traktormodellen BM/T 55 - en grön, BM-märkt variant för BM:s återförsäljarnät och en röd, T-märkt för Volvos - men f.ö. identiska (efter 1957 båda gröna). Modellen introducerades 1952 men kom i produktion först under 1953.

Med sina 57 hästkrafter lanserades den som en *stor* traktor för *stora* jordbruk. Det är ungefär i det effektområde "småtraktorerna" i dag ligger! Storleksbegreppen har onekligen "devalverats" drastiskt under ett halvsekel. Nu för tiden skall det till bra många gånger högre effekt för en sådan klassning!

55:an hade således den 4-cylindriga versionen i BM:s nya motorprogram. Den var på 4.48 lit och utvecklade sina 57 hästkrafter vid 1.800 varv/min (53 hk vid 1.500 varv motsvarande std kraftuttagsvarv). Det ansågs tillräckligt för en 3-skårig plog

på styv jord, en 40-pinnars harv eller en 6-fots bogserserösk. På 55:an var emellertid kraftuttaget kopplingsberoende vilket ju inte direkt var till fördel vid tröskning. Men det fanns bevisligen mer effekt än dessa 57 hk att hämta ur denna motor. Vid Nebraskaprovningarna i USA klämde man således ur den runt 65 hästkrafter!

Argumentationen för 55:an kretsade mycket, av naturliga skäl och med all rätt för den delen, just kring motorn och dess egenskaper - råstark, driftsäker, lättstartad, bränslesnål. Så nog räckte bränsletanken på 110 lit för väl så många timmars hårdkörning!

En riktig dragoxe var den i alla fall trots avsaknad av 4-hjulsdrift. Men hög vikt och stora drivhjul kompenserade i viss mån. Däcken var 14-34 (16.9-34) och traktorns egenvikt var c:a 3 ton men kunde med hjälp av belastningsvikter och vätska i hjulen höjas till runt 4.5 ton. Växellådan var för den tiden vanlig osynkad med 5 växlar fram och 1 back. Lite unikt för 55:an var bakaxelkonstruktionen med en lång, odelad bakaxelkåpa och bakhjulsnäv och bakhjulsskivor i gjutjärn. Diffspärr, av typen klokoppling, var en stor nyhet på 55:an och kom sedermera att bli något av ett signum för BM:s traktorer.

Vid den här tiden rådde den uppfattningen att till en så pass stor traktor som 55:an kunde man endast nyttja rent bogserade redskap. För att underlätta manövreringen av dessa lanserades efter amerikanskt mönster ett hydraulsystem med en dubbelverkande manövercylinder att enkelt kunna flyttas mellan olika redskap (först mot slutet fanns en hydraulisk lyft från 30-seriens modeller anpassad till 55:an). Utan den hydrauliska lyften på traktorn var det naturligtvis lättare att acceptera den något obekväma på- och avstigningen bakifrån.

Den okomplicerade och robusta konstruktionen gjorde 55:an väl lämpad även på exportmarknader präglade av tuffa driftsförhållanden där den verkligen fick bekänna färg. Tack vare sin dragstarka motor, sin stryktålighet och höga transporthastighet (27.4 km/tim) kom 55:an också till användning för olika former av påbyggnationer som lastare och dumptrar och då ofta i speciella utföranden.

55:an var ju inte precis någon massfabrikerad produkt. Den monterades inte heller på den stora monteringsbanan utan i en verkstad vid sidan om. Men 3.000 maskiner hann det i alla fall bli under åren 1957 – 1959. Därefter tog BM 470 Bison med större och starkare motor över innan den verkliga stortraktorn, den helt nykonstruerade T 800 med en Volvosexa gjorde entré på marknaden 1966.

■ Olov Hedell

Foto: Hannu Bask/Atelier Universal

Rømmegrøt från Norge

Norge är ett land med stora geografiska kontraster och varierande klimatförhållanden, något som också har påverkat de norska mat-traditionerna. Den långa kustlinjen har naturligtvis inneburit att fisk är en viktig ingrediens i matlagningen, liksom lantbruksprodukter samt vilt och bär från naturen. Gröten är nog en av de rätter med längst traditioner inom husmanskosten. Till vardags tillagades vanligtvis gröten på vatten och mjöl, men vid speciella tillfällen dukades rømmegrøten fram.

I vår serie "Mat från olika länder" har vi valt ett recept på en äkta gammaldags rømmegrøt nu när turen kommit till Norge. Rømme är närmast att jämföra gräddfil, men gräddfilen som finns att köpa idag är inte tillräckligt fet för att man genom kokning skall kunna avskilja smöret. Så i nutidens recept på rømmegrøt är gräddfilen ersatt av crème fraiche.

Smaklig måltid!

■ Erling Haave

Ingredienser (4-6 personer)

1 liter Crème Fraiche (34 % fetthalt)

1,5 dl vetemjöl

cirka 1 tsk salt

Låt crème fraichen koka under lock i cirka 3 minuter. Rör i mjölet och rör kraftigt tills smöret skiktats. Skumma av smöret och håll det varmt. Rör gröten jämn och klumpfri och låt den koka ytterligare cirka 10 minuter. Smaka av med saltet.

Servera gröten tillsammans med smöret och strö över rikligt med socker och kanel. Det går också bra med finriven mesost.

Som dryck passar det utmärkt med röd saft (gjord på röda vinbär, hallon, jordgubbar eller svarta vinbär).

Rökt, torkad skinka, fårkött eller korv tillsammans med tunnbröd är en perfekt avrundning efter den kraftiga gröten.

Som framgår är inte rømmegrøt någon bantarmat precis. Det går bra att ersätta hälften av crème fraichen med mjölk om man vill ha den lite lättare. Crème fraichen kokas då upp med hälften av mjölet, tillsätt mjölken efter att smöret skummats bort. Tillsätt eventuellt ½ dl mer mjöl för att få rätt konsistens.

I författaren Bjørnsons hem Aulestad ersatte man hälften av crème fraichen med grädde, och kokade samman risgryn och mjölk som sedan rördes ned i gröten. Mjölken kan också helt eller delvis bytas ut mot filmjolk, variationsmöjligheterna är många.

B

Guld, silver och brons till Valtra Valmet Pulling Team

Hela familjen Herlevi, far, son och dotter, Valtra Valmets Pullingteam, hade fantastiska framgångar i de europeiska mästerskapen i Danmark i september.

I den klass, som heter Pro Stock, vann Pekka Herlevi med sin traktor Sigma Power guldmedaljen.

Matti, bara 18 år gammal, och Johanna, 24 år, kör också med sina egna traktorer som heter Caesar respektive Doris. Matti tog silvermedaljen och Johanna bronsmedaljen. Finsk kvalitet har ånyo visat sin styrka!